

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 9 januari 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-010153 - gemeente Berkelland
Activiteit : Sloop schoorsteen Friesland Campina te Borculo
Verlenen/weigeren : weigeren ontheffing
Aanvrager : Friesland Campina te Borculo
Zaaknummer : 2018-010153

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van de Friesland Campina, Needseweg 23, 7271AB te Borculo, hierna te noemen de aanvrager, van 13 augustus 2018, om een besluit op grond van de Wet natuurbescherming.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 13 augustus 2018 ontvingen wij een aanvraag van de Friesland Campina, Needseweg 23, 7271AB te Borculo voor een besluit in het kader van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming voor mogelijke overtreding van de verboden Wnb art. 3.1 lid 2, 4 en 5 voor de slechtvalk.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van het in de wet genoemde belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing. De genoemde documentnummers in de voetnoot op pagina 1, zijn gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag.

Er zijn voor het aangevraagde project eerder geen ontheffingen verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben besloten, gelet op mogelijke overtreding van de verboden Wnb art. 3.1 lid 2, 4 en 5,

ONTHEFFING TE WEIGEREN

aan de Friesland Campina, Needseweg 23, 7271AB te Borculo;

voor de slechtvalk, van de verbodsbepalingen van Wnb artikel 3.1 lid 2 en van Wnb artikel 3.1 lid 4 en 5, omdat de beschadiging van de nestplaats en verstoring niet leidt tot een overtreding van de wettelijke verboden van Wnb, hoofdstuk 3. Voordat met de uitvoering van beoogde activiteiten mag worden begonnen, dienen de hieronder opgenomen voorwaarden door de aanvrager in acht te worden genomen.

Tabel 1. Aangevraagde soorten en verboden

Soort	Verbod	Beschrijving verbod	Wettelijk belang cf. aanvraag
Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Artikel 3.1 lid 2 Artikel 3.5 lid 4 en 5	Het is verboden (opzettelijk) nesten, rustplaatsen te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen*	A

* Dit verbod cf. artikel 3.1 lid 4 is niet van toepassing, indien de verstoring aantoonbaar niet leidt tot een wezenlijk effect op de staat van instandhouding van de soort (zie 3.1 lid 5).

A: Artikel 3.3, lid 4b onder 1: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het projectgebied, zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van Bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 31 december 2020.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en de belangen, zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland, indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten, waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-010153.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen, dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-010153.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-010153.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de slechtvalk.
11. De deskundige op het gebied van de slechtvalk houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-010153. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen, zoals genoemd in tabel 2 onder het kopje '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' en opgenomen in het "*Toetsing Wet natuurbescherming slechtvalk, Friesland Campina. J. Beekman, Arcadis. Ref.nr.: 079771655A, augustus 2018*", dienen te worden uitgevoerd.
13. Er vindt vanaf begin 2019 monitoring plaats door de Vogelwerkgroep Berkelland/Werkgroep Slechtvalk Nederland, om de beoogde "verhuizing" van het slechtvalkenpaar naar de alternatieve locatie op het DOMO-gebouw of Formula-gebouw en het broedsucces in dat seizoen, kritisch te volgen. In het najaar van 2019 wordt daarover gerapporteerd aan de provincie Gelderland. De rapportage dient gezonden te worden via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-010153. Indien uit de monitoringsresultaten blijkt dat de beoogde maatregelen niet het gewenste effect opleveren, worden aanvullende maatregelen genomen en monitoring uitgevoerd, zoals voorgesteld in het genoemde Arcadis-rapport.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BEOORDELING

Project

In de aanvraag beschreven project

FrieslandCampina is voornemens de schoorsteen op het fabrieksterrein in Borculo te slopen. Met het in gebruik nemen van de nieuwe stoomketels in het utility-gebouw is de huidige schoorsteen buiten gebruik gesteld. Op de schoorsteen van het voormalige ketelhuis/warmte-installatie broedt al jaren een slechtvalk in een daartoe geplaatste nestkast. De nesten van slechtvalken zijn jaarrond beschermd. Wanneer niet zorgvuldig wordt omgegaan met deze nesten of de aanwezige vogels worden verstoord tijdens het broeden, dan leidt dit mogelijk tot het overtreden van verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Het overtreden van verbodsbepalingen is in veel gevallen goed te voorkomen, maar daarvoor zijn wel maatregelen vereist.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Het onderzoek naar potentiële locaties vond plaats op 14 maart 2018 en werd uitgevoerd door ervaren deskundigen op het gebied van de slechtvalk van Arcadis en de Vogelwerkgroep Berkelland/Werkgroep Slechtvalk Nederland. Geconstateerd is toen, dat het paartje al aan het broeden was. Tevens was het mogelijk informatie te krijgen over bereikbaarheid en gebruik van de locaties waar het paartje slechtvalken gebruik van maakt en van mogelijke alternatieve locaties. Zo kon een goede inschatting gemaakt worden welke locaties geschikt zijn voor het plaatsen van nieuwe nestkasten.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen andere beschermde planten en dieren aangetroffen op of rond de schoorsteen. Ook vormt het verharde industrieterrein geen geschikt leefgebied voor dergelijke soorten. Er zullen dus behalve het verstoren van het slechtvalknest geen andere overtredingen plaatsvinden van de Wet natuurbescherming als gevolg van de sloop van de schoorsteen.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de voorgenomen sloop van de schoorsteen zal in het projectgebied nestgelegenheid voor de slechtvalk verdwijnen, zodat er op de schoorsteen geen gelegenheid meer is om jongen succesvol groot te brengen. Het foerageer- en leefgebied van het aanwezige paartje slechtvalken blijft ongewijzigd, zodat verplaatsing van de nestgelegenheid voor de hand ligt.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Er vinden in het kader van het project geen preventieve maatregelen plaats.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Beschreven mitigerende maatregelen om negatieve effecten van de renovatiewerkzaamheden op de aanwezige verblijfplaats van de slechtvalk te voorkomen, kunnen worden onderverdeeld in:

1. Het nemen van tijdelijke mitigerende maatregelen;
2. Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen of wegvangen ruim vóór de ingreep;
3. Het vermijden van gevoelige perioden en wegvangen tijdens ingreep;
4. Het creëren van permanent alternatief leef-, rust- en paargebied na de ingreep in het nieuw in te richten gebied.

De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in de volgende tabel 3 en zijn uitgebreid beschreven in het "Toetsing Wet natuurbescherming slechtvalk, Friesland Campina. J. Beekman, Arcadis. Ref.nr.: 079771655A, augustus 2018".

Tabel 2. Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Betreffende soort	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Vermijden gevoelige perioden	Permanente mitigatie
Slechtvalk	Er zijn eind oktober/begin november 2018 drie alternatieve nestkasten geplaatst in de nabijheid van de huidige nestlocatie op de schoorsteen. Twee van de drie alternatieve locaties voor de nestkasten betreffen bestaande pluk/rustplekken, die uitermate geschikt zijn als alternatieve nestlocatie. De derde alternatieve locatie betreft geen pluk/rustplek. De nestkasten zijn geplaatst op het oude DOMO-gebouw (2x) en op de Formula-fabriek (1x).	Het is het voornemen om de schoorsteen eind 2018 of begin januari 2019 te slopen. Op dat moment wordt ook de bestaande nestkast verwijderd. Op dat moment maakt het paartje nog geen gebruik van de nestlocatie.	De voorgenomen sloop vindt plaats eind 2018 of begin januari 2019, dus vóór het begin van de balts- en paarperiode. De balts- en paarperiode vindt plaats vanaf de loop van januari/februari. Normaliter worden vanaf half maart/begin april de eieren gelegd.	De vervangende nesten op het DOMO-gebouw zullen bij het vestigen van het slechtvalk-paartje in één van deze nestkasten, beide gehandhaafd blijven. De nestkast op het Formula-gebouw wordt slechts gehandhaafd als daar daadwerkelijk genesteld wordt.

In het ecologisch rapport behorend bij de aanvraag en de aanvullingen daarop is aangegeven dat op het nabijgelegen DOMO-gebouw twee vervangende nestkasten voor de slechtvalk geplaatst zullen worden en één op het Formula-gebouw, vóór aanvang van de werkzaamheden. Dit is ondertussen gebeurd (begin november 2018). Er is voorheen geconstateerd, aan de hand van prooiresten, dat de slechtvalken gebruik maken van het DOMO-gebouw. Het is daarom aannemelijk dat het huidige slechtvalkenpaartje zal uitwijken naar het DOMO-gebouw. Gezien de recente uitbreiding van het aantal succesvolle broedgevallen in Gelderland, kan worden gesteld dat de soort vrij opportunistisch te werk gaat in stedelijke omgeving en vooral gericht op geschikte nestlocaties van voldoende hoogte (minimaal 30 meter hoogte). Het DOMO-gebouw voldoet aan die kwalificatie.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

In de aanvraag wordt gesproken van overtreding van verbodsbepalingen Wnb art. 3.1 lid 2 (het vernielen of wegnemen van nesten, rustplaatsen) en overtreding van verbodsbepalingen Wnb art. 3.1 lid 4 en 5 (verstoren). Dit verbod is niet van toepassing, indien de verstoring aantoonbaar niet leidt tot een wezenlijk effect op de staat van instandhouding van de soort, in samenhang met het uitvoeren van het mitigatieplan. Overtredingen worden voorkomen, omdat het leefgebied in stand wordt gehouden, er ruimschoots en tijdig alternatieve nestplaatsen worden aangeboden. Aanvrager verzoekt om een bevestiging dat met de voorgenomen mitigerende maatregelen, overtredingen van verboden conform Wnb art. 3.1 lid 2, 4 en 5 worden voorkomen en dat kan worden volstaan met een weigering van de ontheffingsaanvraag.

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek

De uitgevoerde onderzoeken geven een goed inzicht in de aanwezigheid van beschermde soorten in het algemeen en van de slechtvalk in het bijzonder. Aannemelijk is gemaakt dat met de uitvoering van de voorgenomen sloop van de schoorsteen, er één nestlocatie van de slechtvalk zal verdwijnen in het plangebied. Gezien de aard van de omringende gebouwen, is ook te verwachten, dat er zich geen vleermuizen en broedvogels ophouden in of op het gebouw.

De omgeving van het gebouw is dermate versteend, dat er weinig platen en dieren voor kunnen komen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Volgens de aanvraag wordt geen gebruik gemaakt van een geaccordeerde gedragscode.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Er worden geen andere bevredigende oplossingen besproken in de aanvraag, aangezien de sloop van de schoorsteen strikt is verbonden met het terrein van Friesland Campina.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Beoordeling is niet van toepassing. De voorgenomen sloop maakt deel uit van een aanpassing van het bedrijfsproces en de daarbij horende installaties. In die plannen zijn geen alternatieven of een alternatieve locatie meegenomen.

Conclusie

Er worden geen andere bevredigende oplossingen besproken en het ontbreken daarvan heeft geen invloed op het succes en omvang van de mitigerende maatregelen.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

Het door de aanvrager genoemde belang is het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid. Aangezien we hier een weigering van de aanvraag toepassen, is het aangedragen belang niet van toepassing.

Beoordeling van belang(en)

In het kader van de bescherming van vogels gelden wettelijke belangen ten aanzien van volksgezondheid en openbare veiligheid en ter bescherming van flora en fauna. Die zijn in dit project aan de orde.

Huidige staat van instandhouding

Vanaf 1990 is er landelijk een gestage uitbreiding van de slechtvalk aan de orde, over vrijwel het gehele land (met een concentratie in de zuidelijke helft) mede gestimuleerd door het plaatsen van nestkasten op geschikte locatie door de Werkgroep Slechtvalk Nederland. De landelijke trend toont een verdubbeling van het aantal broedparen tussen 2009 en 2015 van circa 70 naar circa 140 - 160. Ook in Gelderland kan geconcludeerd worden, dat het aantal broedparen de laatste jaren is toegenomen. De gunstige staat van instandhouding van de slechtvalk in Nederland (landelijk) en in Gelderland (regionaal) is volgens de aanvrager als gevolg van de sloop niet in het geding.

Dit beeld wordt bevestigd door de Vogelwerkgroep Berkelland/Werkgroep Slechtvalk Nederland. Op verzoek van de laatste is een versnelling van de sloop voorgesteld, vóórdat het broedseizoen 2019 van de slechtvalk begint (eind januari/begin februari 2019).

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Gezien het territoriale gedrag van de slechtvalk zal een verplaatsing van de nestlocatie niet hoeven te leiden tot een vermindering van het broedsucces van deze soort. Aanwezigheid van een paartje op de schoorsteen voorkomt momenteel vestiging van een ander paartje op de het Friesland Campina-terrein en omgekeerd. We kunnen de conclusies over de gunstige staat van instandhouding landelijk en regionaal onderschrijven.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

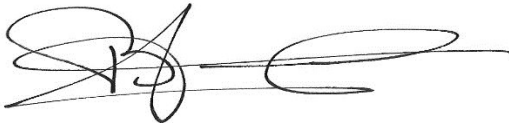
Zorgplicht

Voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

Algemeen

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betalen van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Bijlagen:

Bijlage 1: Figuur projectlocatie Friesland Campina-terrein te Borculo en ligging nieuwe nestkasten.

BIJLAGE 1 Ligging van het plangebied Friesland Campina terrein te Borculo en nieuw te plaatsen nestkasten.

Figuur 1: Globale ligging van het huidige Friesland Campina-terrein te Borculo binnen de rode contouren. Sloopwerkzaamheden aan de schoorsteen zullen plaatsvinden ter hoogte van de rode ster.

Figuur 2: Ligging van het huidige slechtvalknest (rode ster) en ligging van de drie nieuw te plaatsen nestkasten op het DOMO-gebouw (2x) en het Formula-gebouw.

